ZŠ a MŠ Národní

MONTESSORI PRACHATICE

LABYRINT SVĚTA

KURIKULUM

pro rodiče a žáky

srpen 2025

MONTESSORI PRACHATICE

Mise:

Tvoříme v Prachaticích školu, kde vychováváme a vzděláváme děti ve svobodné, samostatné a zodpovědné osobnosti, které mají respekt a úctu k druhým lidem, a cítí zodpovědnost ke své zemi a celému světu.
Naším posláním je podporovat přirozený rozvoj každého dítěte v respektujícím, bezpečném a podnětném prostředí.
Našimi nejvyššími hodnotami jsou svoboda, zodpovědnost, pokora, úcta k sobě i k druhým.
Chceme být školou, která inspiruje děti k celoživotnímu učení, propojuje reálný život se školou a je v ní dobře dětem i dospělým.

Vize -

Naší vizí je vzdělávání v duchu Montessori filozofie a s využitím moderních pedagogických metod pro děti od 18 měsíců do 15 let v těchto formách:

- Kroužek pro děti od 18 měsíců do tří let a jejich rodiče (1x týdně)
- Třída MŠ pro 20 dětí
- Dětská skupina pro 12 předškolních dětí
- Tři třídy v prvním a druhém trojročí, dvě třídy třetího dvojročí a jedna třída devátého ročníku s 21 žáky

Profil absolventa:

Děláme vše proto, aby žák, který v 9. ročníku vychází z Montessori Prachatice…

- byl svobodná, zodpovědná a samostatná osobnost, která respektuje svobodu druhých lidí a je ohleduplná i k životnímu prostředí
- znal svoje vlohy a nadání, uměl ocenit vlohy a nadání druhého člověka
- věděl, kde je jeho místo v kolektivu (a posléze ve společnosti) a dokázal pomoct těm, kteří to potřebují
- uměl formulovat své myšlenky, vhodnými slovy obhájit svůj názor stejně jako uměl vyslechnout a respektovat názor druhého
- si uměl práci či problém analyzovat, navrhnout postup, naplánovat jednotlivé kroky, vyhodnotit ho, odprezentovat ho ostatním, ale také pomoct s řešením jiným lidem
- uměl být sám sebou, sám se sebou, ale také uměl spolupracovat a komunikovat s jinými lidmi
- naplňoval výstupy RVP a ŠVP především v oblasti kompetencí a uměl je aplikovat v dalším studiu i v životě
- ctil kulturní tradice svého národa, dokázal ctít kulturní tradice i jiných národů, uměl se dorozumět v angličtině a ovládal základní německou konverzaci

Montessori principy

SAMOSTATNOST a NEZÁVISLOST – nepomáháme, kde není třeba, vedeme k tomu, aby si děti uměly o pomoc říct; prostředí a práci připravujeme tak, aby nás děti potřebovaly co nejméně

ZODPOVĚDNOST - (dle vývoje a schopností dětí) – za svoji práci, prostředí, přírodu, kolektiv, za Montessori Prachatice; vědět, co je potřeba udělat, dovednost rozvrhnout si čas, respektovat své tempo, ale učit se i dodržovat termíny, dokončit nebo ukončit práci; být ve všech směrech ohleduplný k přírodě

SPOLUPRÁCE – vedeme děti ke spolupráci, vzájemnému pomáhání, práci v týmech, celých třídních kolektivech i napříč trojročími. Soutěž je možnost jako nabídka, je dobrovolná. Samozřejmá je spolupráce v týmu dospělých - plánování témat a činností; domlouvání nad individuálními potřebami a pokroky dětí; předávání si informací; vzájemné náslechy, společné diskuse, schůzky, sněmy, supervize

SVOBODNÁ VOLBA – není to chaos bez řádu, ale nabízíme dětem výběr z připravených činností. Přijímáme a zvažujeme také jejich nápady, co chtějí dělat nebo se učit. V případě, že si dítě nedokáže vybrat samo nebo ruší ostatní, práci zadáváme. Děti mají dostatek **VOLNÉ PRÁCE** k tomu, aby si mohly zvolit na čem, kde, s kým a kdy budou pracovat.

PLÁNOVÁNÍ – děti se již od 1. ročníku učí práci plánovat – blokové, denní, týdenní, měsíční plány. Do svého plánu se učí cíleně zařazovat i odpočinek.

HODNOCENÍ – neodměňujeme děti za práci věcně ani slovem; oceňujeme, když se zlepšily, hodnotíme práci a pokrok, nikoliv dítě. Nedáváme dětem učení „za trest“, děti vzájemně nesrovnáváme. Pracujeme s chybou jako s přirozenou a důležitou součástí na cestě za poznáním.

KOMUNIKACE - učíme děti vlídné komunikaci – neokřikujeme je na dálku, ztišujeme děti ztišením hlasu. Oslovujeme se křestními jmény a tykáme si. Průvodci při komunikaci s dětmi používají 3 způsoby rozhodování:
1. diskutujeme a vybereme možnost společně;
2. diskutujeme a průvodce vybere možnost;
3. nediskutujeme, rozhodne průvodce;

Komunikujeme s rodiči formou pravidelných zpráv, žákovské knížky, své pochybnosti o práci či chování dítěte sdělujeme taktně a co nejdříve

PRAVIDLA - učíme děti spoluvytvářet, upravovat a respektovat pravidla – dospělý pomáhá dětem dodržovat hranice a pravidla, na která odkazuje. „Máme pravidlo, že…“. Zapojujeme děti do péče o prostředí.

INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP - pozorujeme potřeby dětí a jejich senzitivní fáze, vedeme si záznamy o dětech, diskutujeme s kolegy o jednotlivých dětech, pomáháme rozvíjet silné stránky a pracovat i na slabých

OSOBNÍ VZOR – snažíme se v co největší míře - v jednání a komunikaci s dětmi, kolegy i rodiči, v úklidu prostředí, respektování různosti a individuálních možností dětí, průvodců i rodičů, ve vzdělávání se, ve spolupráci - být osobním vzorem dětí. Posilujeme v dětech, rodičích i mezi sebou vědomí, že se na nás mohou s důvěrou obracet a že jsme připraveni jejich situace řešit.

Pro žáky

Holky, kluci, jste v Montessori třídě, proto:

- **máte možnost vybrat si** – a svobodně a samostatně rozhodovat mnohé věci, pokud ale dodržujete daná pravidla
- **můžete si dohodnout pravidla –** o chování, o organizaci učení a je potřeba je i **dodržovat**
- **můžete se respektujícím způsobem domluvit** - na změně termínu, na práci, tématu,… čemkoliv dalším, ať už s dospělým nebo se spolužáky
- **snažte se zodpovědně plánovat** svoji práci a využívat veškerý čas ve škole k efektivní činnosti
- **jste zodpovědní** nejen za svoji práci, za své učení pro život, ale i vůči druhým lidem a okolnímu světu. Reprezentujete sami sebe, svoji rodinu i Montessori v Prachaticích a naši školu.
- **Využijte svých dovedností, talentů –** a pomozte druhým; ukažte, co umíte, předveďte, vypravujte, naučte; seznamte ostatní s něčím novým a zajímavým
- **Informujte rodiče** o své školní práci (deníček, žákovská knížka, konzultace). Zajímá je, jak se vám daří.

Pro rodiče

My průvodci i vy rodiče máme stejný cíl: správný vývoj a vzdělání vašich dětí. Proto budeme rádi za vaši pomoc.

- **Přijďte se podívat** - budeme rádi, když po dohodě s průvodcem přijdete kdykoliv na návštěvu
- **Zajímejte se** - s průvodkyní pravidelně konzultujte pokroky vašeho dítěte, zajímejte se, jak to vašemu dítěti jde, jak se mu daří, co ho ve škole těší a co ne
- **Ozvěte se** - své pochybnosti, otázky, názory neváhejte přednést průvodci co nejdříve
- **Informujte se** - je potřebné a výhodné informovat se čtením týdenních zpráv, žákovského deníku, zápisů dětí o práci, v Bakalářích, účastí na generálním sněmu, schůzkách rodičů, přednáškách
- **Nabídněte pomoc** – přijďte do školy něco zajímavého dětem ukázat, říct, pozvěte nás k sobě do zaměstnání, zprostředkujte setkání se zajímavými lidmi, nabídněte pomoc na zahradě, při přípravách školního roku a akcí, při úpravách tříd a prostředí, …

Děkujeme

Vývojové potřeby dětí:

0-3 roky

- Matka – pro dítě nejdůležitější člověk na světě
- Otec - hlavně podporovatel matky
- Rodiče chrání dítě před negativními vlivy, vytváří podmínky, které pomohou dítěti zformovat představu o světě jako bezpečném a zajímavém místě
- Absorbující mysl = dítě jako houba nevědomě vstřebává všechno – dobré i špatné
- Nutnost připraveného prostředí – dítě musí mít co zkoumat
- Učí se základní motorické dovednosti

3 – 6 let

- Absorbující mysl – už je vědomější, objevuje se touha po zpřesňování a zdokonalování
- Dítě vědomě dělá to, co dělalo v prvních třech letech nevědomě
- Absorbuje vše včetně mezilidských vztahů
- Kombinuje, zkoumá, objevuje
- Potřebuje podnětné a smysluplné prostředí, aby se mohlo plně vyvíjet
- Potřebuje roztřídit a vstřebat vnější svět prostřednictvím smyslů
- Dítě má potřebu něco zvládnout, vytvořit a potvrdit svoje kvality, posílit svou sebedůvěru
- Důležité je sebeprosazení i přizpůsobení ostatním
- Poznávání je zaměřeno na nejbližší svět a pochopení pravidel, která v něm platí
- Má potřebu jistoty – jsou spokojeni tehdy, když něco platí absolutně
- Dítě nespěchá, protože je pro něj významnější přítomnost než budoucnost
- Rozvíjí se emoční inteligence – děti lépe chápou své pocity i pocity jiných lidí, učí se ovládat své emoční projevy
- Dítě žije v reálném a pravdivém světě, ne ve virtuálním, vše je pro něj reálné
- Preferuje činnosti podle svých senzitivních období (malé předměty, pohyb, řád, pořádek, jazyk, smyslový vývoj, sociální vývoj…)
- Zdokonaluje své základní motorické dovednosti a jazyk
- Učí se společenskému chování, rozvíjí vnitřní disciplínu
- Zkoumá svoje „já“ – období vzdoru
- Učení se děje na bázi senzitivních období zájmu o určitou oblast
- Důležitá je svobodná volba, pohyb a jasná zpětná vazba
  „Zcela přirozeně dítě odpouští dospělému a opakovaně se pokouší žít a vyvíjet se i přes jeho častý útlak. Musí neustále bojovat se silami, které chtějí mařit jeho normální rozvoj.“ M. Montessori

  Vzhledem k tomu, že dítě v tomto období nasává opravdu všechno a teprve sbírá své osobní zkušenosti, je na každém z nás, kteří s dětmi předškolního věku pracujeme, i na nás, kteří jsme rodiči, abychom k období absorbující mysli přistupovali velmi zodpovědně.

6 – 12 let

- Začíná se zajímat o své vrstevníky – zaměřuje se na vztahy
- Ze smyslového badatele se přeměňuje na sociálního badatele
- Zajímají ho otázky dobra, zla – otázky morálky
- Učí se spolupracovat
- Je schopný rozumně uvažovat, rozlišovat, co je skutečné, co ne na základě svých rozumových sil a představivosti
- V učení používá představivost
- Manipulace s materiálem ustupuje usilovnému pátrání po příčinách
- Dítě má mnoho energie, je fyzicky zdatnější, zdravější
- Zajímá jej vše o životě
- Období, ve kterém převažuje rozum
- Učební plán je založen na příbězích
- Hudba a umělecké materiály jsou nedílnou součástí prostředí

12-18 let

- Období sociálního zařazování a velké manuální zručnosti
- Fáze fyzických, emočních, sociálních a sexuálních změn
- Dospívající by neměl být příliš nucen do intelektuálních aktivit
- Osobnost je hotová, nyní se přizpůsobuje světu
- Nové formování = rozklad starého
- Nové silné stránky, komplexnější psychické vlastnosti, ale zároveň zranitelnost, křehkost
- Sobecký, sebestředný, vztahovačný
- Sklony k somatickým nemocem, snadná unavitelnost, potřeba nadstandartní výživy
- Potřeba velmi těsného kontaktu s dospělou osobou (ne vždy rodičem)
- Potřebuje pohodlí, společnost důvěrných, podporujících vrstevníků, bezpečí vztahů

V rámci výše napsané vize a mise a s vědomím, jací absolventi mají opouštět naši školu, průvodci ve svých třídách, trojročích i v celé Montessori škole naplňují základní Montessori principy.

Organizace výuky

18 – 36 měsíců – Dílny pro rodiče s dětmi

Program Bezinka pro nejmenší nabízí rodičům seznámení s principy Montessori pedagogiky a jejich přenesením do každodenního života. Rodiče budou mít možnost stát se pozorovatelem svého dítěte, porozumět a využívat senzitivní fáze v jeho vývoji a získat informace, jak připravit domácí prostředí pro rozvoj jeho nezávislosti. V Prachaticích na ZŠ Národní nabízíme program pro děti od 1,5 roku do 3 let a jejich rodiče a to 1krát týdně jedna a půl hodiny.

Cílem je:

- naučit rodiče porozumět vývojové cestě dítěte na základě pozorování
- posilovat rodičovské kompetence, důvěřovat vlastním rozhodnutím a vlastnímu jednání
- naučit se důvěřovat činnosti dětí
- poskytnout pomoc pro vlastní rodičovskou sebereflexi
- umožnit dětem samostatnou činnost v prostředí, které zohledňuje jejich individuální potřeby
- sledovat vznikající vazby mezi dětmi a prostřednictvím zdvořilostních lekcí učit děti sociálním dovednostem
- povzbuzovat a podněcovat vzájemnou komunikaci mezi rodiči a dětmi

K naplnění těchto cílů bude využíváno připravené prostředí a vedení programu vyškolenou průvodkyní.

3 – 6 let (nulté trojročí)

U lidské populace jsou to senzitivní, vnímavá období, kdy jedinec nasává a absorbuje.
S dychtivostí a chutí po novém a nepoznaném. Žene ho neznámá, ale intenzivní vnitřní touha a dětské nutkání **TO dělat**.

Cílem je podpořit dítě

1. v rozvoji jeho osobnosti

- v samostatnosti a sebeobsluze
- ve smyslu pro povinnost (pravidelná činnost)
- v rozvoji vůle při dokončování činností, trpělivosti
- v orientaci ve svých věcech, dodržování řádu a pořádku – budování vnitřní jistoty
- rozvoj sebeovládání
- v rozvoji sebedůvěry a posilování sebevědomí
- v rozvoji sociálního učení

2. v rozvoji psychických procesů

- v koncentraci pozornosti
- vytrvalosti

- myšlení
- řeči a slovní zásoby
- paměti

3. v pohybovém rozvoji

- hrubé a jemné motoriky
- koordinace pohybu
- kontroly pohybu
- koordinace oko – ruka

Děti si vybírají pomůcky, s nimiž budou pracovat, místo, kde budou aktivitu provádět, a samy se rozhodují, jak dlouho budou činnost dělat. Osobními zkušenostmi potřebují zažít důsledky svých rozhodnutí, svých vlastních voleb. Za svá rozhodnutí přebírají zodpovědnost a postupně se začíná budovat jejich vnitřní sebedisciplína. Hranice se mohou začít posouvat a děti získávají větší a svobodnější prostor. Ten někdy zvládnou a někdy ne, jelikož jejich disciplína je ve fázi rozvoje. Ve vymezených mantinelech se skrývá jistota a bezpečí. Pokud je tento proces podpořen laskavou přísností ze strany průvodců, začne ve třídách vznikat příjemné, bezpečné a láskyplné klima.

V co největší míře se dětem nabízíme:

a) Volná práce
   = můžeš pracovat, na čem chceš, ale nějakou práci si vybrat musíš
   = zásadně neruším ostatní (pokud neumíš být u této práce tiše, vyberu Ti práci sama), neničím pomůcky
   = volná práce není plýtvání časem a energií – na to dohlíží průvodce
b) Prezentace
   = náznak činnosti, na kterou se dítě namotivuje, a ono pak už může pracovat samo
   = uplatňuje se u všech pomůcek
c) Zdvořilostní lekce
   = ukázka správného chování, respektování druhého

- Co nejvíce využíváme dnů v terénu, školní zahrady, projektových dnů
- Samozřejmostí je režim odpočinkový

Pro období od tří do šesti let rozdělujeme pedagogiku Montessori do těchto období:

Praktický život – je základním kamenem, který je důležitý pro všechny další oblasti a napomáhá dítěti k samostatnosti a nezávislosti

- cvičení péče o vlastní osobu (mytí rukou, zavazování, zapínání, příprava svačinky…)
- cvičení péče o okolí (mytí nádobí, péče o květiny, zametání, utírání, péče o venkovní prostory, …)
- cvičení péče o druhé (pomoc druhému, umět se postarat např. o zvířátko…)
- cvičení sociálních vztahů = zdvořilostí lekce (cvičení zaměřené na vytváření soc. kontaktů ve společnosti – poděkovat, pozdravit, poprosit, řešení konfliktů…
- cvičení ticha, klidu a rovnováhy – tiché prostředí je uzdravující a podnětné, každé dítě by mělo být schopné udržet kontrolu nad svým tělem, celé tělo je koordinované, ladné

Smyslová výchova – díky uchopování a smyslovým prožitkům se v dětech začíná probouzet hlubší pochopení

- Procvičování a zdokonalování smyslů, prohlubování smyslového vnímání = cesta „od uchopení k pochopení"- Činorodý materiál na rozlišování rozměrů, barev, tvarů, struktur, povrchů, váhy, zvuků, vůní. Zároveň se postupně přidávají a upevňují slovní pojmy geometrických těles, tvarů nebo rozměrů.

Jazyková výchova – se u dětí předškolního věku vyznačuje chutí objevovat nejen svět slov, ale také písmen, psaní, čtení i oblastí určování slovních druhů. Dítě objevuje nové cesty, jak se začlenit do světa a používat ho, čtením získává nové vědomosti.

1. Nepřímá příprava pro čtení a psaní - mluvený jazyk (zdvořilostní lekce, pojmenování osob, věcí, vlastností a činností, prostředí kolem dítěte, otázky, vyjadřování emocí, pravidla pro povídání ve skupině, básničky, lidová slovesnost, čtení příběhů, zvukové hry, prezentace vlastní práce, ocenění práce druhých, dějový sled, kalendář, význam slov …)
2. Příprava na psaní a čtení – výtvarné kreativní aktivity, hmatová písmena, psaní písmen, kovové tvary – obkreslování, šrafování, kombinování, abeceda…
3. Psaní – nácvik špetkového úchopu, správného držení tužky, uvolňování ruky, grafomotorická cvičení, psaní na papír do linek
4. První čtení – fonetických slov (přiřazování slov k předmětům), čtení slov s háčkovými písmeny a dlouhými samohláskami, čtení slov s fonogramy
5. Čtení od slova k větě – čtení slov v prostředí, třínožkové karty, velká písmena, čtení vět
6. Slovní druhy – funkce slov (symboly, čtení dalších slov)
7. Stavba věty

Matematika – učí dítě přemýšlení, propojovat s konkrétním materiálem, abstrakci, diferenciaci, vztahům …

1. První počítání – 1 až 10
2. Seznámení s desítkovou soustavou
3. Práce se zlatým a barevným perlovým materiálem
4. Počítání do 1000 lineárně
5. Matematické operace se zlatými perlami
6. Matematické operace v oboru čísel 1–100
7. Matematické operace v oboru čísel 1 – 1 000 000
8. Zlomky jako smyslový zážitek

- využití smyslových Montessori pomůcek pro matematiku
- opakování matematiky v praktických situacích

Poznáváme svět – věda, umění, tvoření…

Jde o rozsáhlý koncept, který se neustále rozvíjí, tak jak se vyvíjí společnost. Při objevování světa jsou prioritní zájmy jednotlivých dětí o konkrétní okruhy, od neživé přírody přes živé organismy, zeměpis, běh času, dějiny.

= člověk, svět, příroda, kultura, život…

„dítě objevitel – chce a potřebuje svět objevovat“

- V průběhu roku se v tematických celcích prolínají činnosti ze všech oblastí
- Důležitá je: - celistvost a propojení
  - připravené prostředí – velké množství mat. ze všech oblastí + modely, obrázky, později grafické záznamy

6 – 9 let – první trojročí

- Žákům je nabízeno učivo v rámci výstupů ŠVP a RVP
- Žáky cíleně učíme plánovat – tedy rozvrhnout si čas na práci i relaxaci
- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali svoji práci prezentovat, ohodnotit, zaznamenat
- Žáci do žákovského deníku plánují, zaznamenávají, hodnotí svoji práci
- Žáci pracují s trojročními plány
- V co největší míře se zohledňuje zájem žáka, žáci si mohou vybírat kde, kdy, s kým a na čem budou pracovat – viz ŠVP pro Montessori
- Učíme žáky, že i když jsou činnosti, které nebaví nebo jim nejdou, je potřeba je udělat
- V co největší míře se žákům nabízí:
  c) Volná práce
     = můžeš, pracovat na čem chceš, ale nějakou práci si vybrat musíš
     = diskutabilní způsob trávení času konzultuješ s průvodcem (můžeš si číst, když jsi za celý den ještě nic neudělal?)
     = zásadně nerušíš ostatní (pokud neumíš být u této práce tiše, vybere ti práci průvodce)
     = volná práce neznamená plýtvat časem a energií – na to dohlíží průvodce
  d) Klíčové lekce
     = náznak činnosti, na kterou se žák namotivuje a on pak už může pracovat sám
     = uplatňuje se ve všech předmětech v co největší míře
  e) Celistvé bloky
     = nerušená práce v co nejdelších časových blocích – dle možností rozvrhu
- Co nejvíce z toho, co žáci dělají na pomůckách, si zapisují do sešitů
- Nepoužíváme pracovní sešity ani učebnice (kromě angličtiny), k materiálům pro výuku mají děti přístup ve škole nebo na dohodnuté platformě
- Na vše je v co největší míře dostupná zpětná kontrola
- Propojujeme výuku ve všech třídách jednoho trojročí i napříč trojročími

- Od druhého pololetí chodí na návštěvu do prvního trojročí předškoláci
- Zařazujeme dny v terénu

LABYRINT SVĚTA - Kosmická výchova – Člověk a jeho svět

- Navazujeme na 5 kosmických příběhů a využíváme malé kosmické příběhy a klíčové lekce
- Cvičíme se v péči o okolí (mytí nádobí, péče o květiny, zametání, utírání, péče o třídu, zahradu a venkovní prostory, …)
- Využíváme i malých projektů žáků a učíme je při tom
  - mluvit na veřejnosti
  - mluvit spisovně
  - vyhledávat a třídit informace
  - že je práce, která není hned hotová

- Propojujeme ostatní obory s tématy KV – Člověk a jeho svět

LABYRINT SVĚTA - Český jazyk

- Využíváme v jazyce témat z kosmické výchovy – Člověk a jeho svět
- Využíváme toho, že žáci umí a chtějí psát, na psaní vlastních textů, úvah a zamyšlení
- Chodíme číst dětem z nultého trojročí
- Žáci si vedou sešit na Poučky, kam si zapisují pravidla. Sešit s žáky půjde do dalšího trojročí. Sešit Poučky je pro ně vodítkem, když zapomenou pravidlo. Ze sešitu si novou látku také mohou opsat od kamaráda, když byli nemocní

LABYRINT SVĚTA - Matematika

- Pro rozšíření matematických znalostí a dovedností využíváme dle svého uvážení a zkušeností i jiných než Montessori materiálů
- Žáci si vedou sešit na Poučky, kam si zapisují pravidla. Sešit s žáky půjde do dalšího trojročí. Sešit Poučky je pro ně vodítkem, když zapomenou pravidlo. Ze sešitu si novou látku také mohou opsat od kamaráda, když byli nemocní

LABYRINT SVĚTA - Cizí jazyk

Využíváme v co největší možné míře k výuce metodu CLIL

Další

- Rodiče jsou formou týdenní zprávy, týdenních zápisů v žákovském deníku a Bakalářů informování o tom, co se ve škole dělá a jak se žákovi daří

- Domácí úkoly – viz ŠVP

Cílem je připravit žáka na přechod do dalšího trojročí, na další studium a na život

9 – 12 let – druhé trojročí

- Žákům je nabízeno učivo v rámci výstupů ŠVP a RVP - závazné jsou výstupy v RVP a ŠVP, nikoliv učivo
- Žáci pracují podle plánů, které si mohou s průvodcem individuálně upravit
- Žáci mají k dispozici trojroční plány, do kterých zaznamenávají probraná témata
- Žáci do Žákovského deníku plánují, zaznamenávají, hodnotí svoji práci
- V co největší míře se žákům nabízí:
  a) Volná práce
     = žák může pracovat, na čem chce, ale nějakou práci si vybrat musí
     = diskutabilní způsob trávení času konzultuje s průvodcem
     = zásadně neruší ostatní (pokud neumí být u této práce tiše, vybere práci průvodce)
     = volná práce není plýtvání časem a energií – na to dohlíží průvodce
  b) Klíčové lekce
     = náznak činnosti, na kterou se žák namotivuje a on pak už může pracovat sám
     = uplatňuje se ve všech předmětech
  c) Celistvé bloky
     = nerušená práce v co nejdelších časových intervalech dle možnosti rozvrhu
     = všechno, co žáci dělají na pomůckách, si zapisují do i sešitů
- Nepoužíváme pracovní sešity (kromě angličtiny)
- Na vše je v co největší míře dostupná kontrola
- Propojujeme výuku ve všech trojročích
- Využíváme prezentace nové látky žáky samými (za účasti a kontroly průvodce)
- Co nejvíce využíváme dnů v terénu
- ročníkovou práci má 6. ročník povinně, ostatní dobrovolně, PowerPoint prezentace budou podle normy, se kterou se seznámí na informatice; ročníková práce bude praktická nebo s praktickou ukázkou – dle domluvy s průvodcem

<u>LABYRINT SVĚTA – Člověk a jeho svět, Přírodopis, Zeměpis, Dějepis</u>

- Navazujeme na 5 kosmických příběhů, které se žákům přednesou na začátku školního roku
- Využíváme malé kosmické příběhy a klíčové lekce
- Využíváme i malých projektů žáků
- Pracujeme s tématy v ucelených celcích, kdy se:
  a) Stanoví základní otázky, na které žáci musí znát odpovědi – otázky odpovídají výstupu v ŠVP
  b) Stanoví pro žáky dostatečný prostor na výběr podtémat k prezentacím, volné práci s pomůckami, mapami; klíčové lekce, malé příběhy, atlasy, encyklopedie

c) Témata se zpracovávají jakoukoliv vhodnou formou (knihy, pexesa, vlastní pracovní listy, prezentace, projekty atd.)
d) Záměrně se žáci učí vyhledávat informace – (v literatuře, na internetu,) zaznamenávat informace z textu, videa, prezentovat ostatním
e) Využíváme možností jít se někam zeptat – do jiných tříd, jiných učitelů, odborníků ze školy i mimo ni
f) Využíváme dramatické výchovy a hraní divadla
g) Na závěr tématu bude žákova práce hodnocena

- Propojujeme se i s jinými ročníky
- Cvičíme se v péči o okolí (mytí nádobí, péče o květiny, zametání, utírání, péče o třídu, zahradu a venkovní prostory, …)

CELOROČNÍ TÉMATA:

V průběhu 2. trojročí žáci absolvují jedno ze tří celoročních témat tak, aby v průběhu tří let žáci absolvovali všechna tato témata. Jsou to:

Vesmír, Země
Příroda, Člověk
Les, louka, rybník

LABYRINT SVĚTA - Přírodopis, zeměpis, dějepis, fyzika, chemie

Dějepis je základem pro výuku literatury, hudební výchovy, výtvarné výchovy, zeměpisu a v co největší míře i fyziky a chemie.

Hledáme možnosti, jak propojit výuku těchto oborů s ostatními ročníky trojročí

LABYRINT SVĚTA - Český jazyk

- Využíváme v jazyce témat oborů Člověk a jeho svět, Přírodopis, Zeměpis, Dějepis, případně Fyzika, Chemie a Cizí jazyk
- Využíváme sešitu na Poučky, kam si žáci zapisují pravidla

LABYRINT SVĚTA - Matematika

- Dle uvážení přidáváme do Montessori matematiky cokoliv dalšího, co průvodce považuje za zajímavé, důležité, potřebné pro žáky
- Využíváme sešitu na Poučky, kam si žáci zapisují pravidla.
- Zařazujeme finanční gramotnost a statistiku – viz výstupy v RVP a nové RVP

LABYRINT SVĚTA - Cizí jazyk

- Využíváme v co největší možné míře metodu CLIL

Další

- Rodiče jsou formou týdenní zprávy a zápisů v žákovském deníku informováni o tom, co se ve škole dělá, formou Bakalářů pak jak se žákovi daří
- Domácí úkoly – viz ŠVP
- Cílem je připravit žáka na přechod do třetího trojročí, na další studium a na život

12 – 15 let – třetí trojročí

7. a 8. ročník

- **-** závazné jsou výstupy v RVP a ŠVP, nikoliv učivo
- Žáci mají dlouhodobé (cca měsíční) plány. Měsíční plány jsou na všechny hlavní obory předmětu Labyrint světa
- Měsíční plán může průvodce po dohodě s žáky změnit, i žák se může dohodnout na individuální změně plánu
- Žáci mají k dispozici trojroční plány, do kterých zaznamenávají probraná témata
- Žáci si svoji týdenní nebo denní práci, plánují, zaznamenávají a hodnotí do žákovského deníku
- V co největší míře se dětem nabízí:
- Volná práce
  = můžeš pracovat, na čem chceš, ale nějakou práci si vybrat musíš
  = diskutabilní způsob trávení času konzultuješ s průvodcem
  = zásadně nerušíš ostatní (pokud neumíš být u této práce tiše, vybere ti práci průvodce)
  = volná práce není plýtvání časem a energií – na to dohlíží a za to odpovídá učitel
- Všechno, co žáci dělají, si zapisují do sešitů – vytvářejí si „učebnice“
- Nepoužíváme pracovní sešity (kromě anglického a německého jazyka)
- Na vše je v co největší míře dostupná kontrola
- Využíváme připravené prezentace žáků a následné diskuse nad tématy
- Využíváme prezentace nové látky žáky (za účasti a kontroly průvodce)
- Žáci vytvářejí praktické ročníkové práce (tématem může být i prezentace pro mladší děti či manuální činnost)
- Prioritou dětí v 7. a 8. ročníku je obor Člověk a svět práce

<u>LABYRINT SVĚTA – Dějepis, Přírodopis, Zeměpis, případně Fyzika, Chemie</u>

- Dějepis je základem pro výuku literatury, hudební výchovy, výtvarné výchovy, zeměpisu a v co největší míře i fyziky a chemie.

<u>LABYRINT SVĚTA – Člověk a svět práce</u>

- Žáci se podílejí na úklidu Montessori patra, zahrady, vaří, vyučují, pečují o mladší děti, jezdí na exkurze, organizují projektový týden, zahradní slavnost, pomáhají se zápisem

<u>LABYRINT SVĚTA - Český jazyk</u>

- Žáci využívají sešitu na <u>Poučky</u> z 1. a 2. trojročí, kam si zapisují pravidla.

LABYRINT SVĚTA - Matematika

- Dle uvážení přidáváme do Montessori matematiky cokoliv dalšího, co učitel považuje za zajímavé, důležité, potřebné pro žáky, ale tak, aby žáci měli možnost se seznámit s Montessori matematickými postupy
- Využíváme sešitu na Poučky z 1. a 2. trojročí, kam si žáci zapisují pravidla

LABYRINT SVĚTA - Cizí jazyk

K výuce je využívána v co největší možné míře metoda CLIL (Dě, Ov, Vv, Hv, vaření)

Další

- Rodiče jsou formou týdenní zprávy a zápisů v žákovském deníku informováni o tom, co se ve škole dělá, formou Bakalářů pak jak se žákovi daří
- Domácí úkoly = práce na projektech, pravidelná příprava na předměty, opakování – viz ŠVP

9.ročník

Montessori výuka s co největší snahou přiblížit žákům klasickou výuku tak, aby přechod na střední školy byl plynulý.

Do přijímacích zkoušek – dokončujeme témata výuky, opakujeme, probíhá příprava na přijímací zkoušky. Žáci, kteří přijímací zkoušky nedělají, zaměstnáváme na činnostech, které jsou prospěšné a smysluplné pro školu, veřejnost i žáky samotné.

Po přijímacích zkouškách – dokončujeme témata výuky, opakujeme, žáci pracují na absolventské práci, probíhají všeobecně prospěšné práce pro školu, veřejnost, pomoc s výukou a péčí o mladší děti.

Závěrečné (možné) rituály devátého ročníku:

- ✓ Tiskové konference pro děti a průvodce
- ✓ Slavnostní prezentace absolventské práce pro veřejnost a mladší žáky
- ✓ Organizují projektový týden
- ✓ Rozloučení s učiteli
- ✓ Rozloučení na zahradní slavnosti
- ✓ Závěrečné hodnocení
- ✓ Poslední zvonění
- ✓ Pasování na deváťáky deváťáky

- ✓ Závěrečný výlet
- ✓ kavárna

Absolventovi bude na závěr předáno:

- ✓ Kontrolní práce za celou jeho školní docházku
- ✓ Všechny žákovské knížky - deníky a trojroční plány
- ✓ Odpovědi na otázky Kdo jsem za celou školní docházku

Hodnocení v ZŠ

- V průběhu roku se písemné práce (v 1. trojročí „zrcadla“) hodnotí slovně, chyby se označují na konci řádku tak, aby si je žák našel sám (průvodce individuálně zhodnotí, jaké chyby, v jakém ročníku, jakým způsobem konkrétnímu žákovi bude označovat)
- Ve vyšších ročních lze využít i procentuálního hodnocení či hodnocení body
- V co největší míře využíváme okamžité kontroly po napsání kontrolní práce
- Každou práci je možné si po dohodě s průvodcem opravit
- Hodnocení se zapisuje do Bakalářů (minimálně dva záznamy za pololetí)
- Průvodce si zapisuje do svých záznamů cokoliv, z čeho může rodiči sdělit, jak se žákovi daří a jak pracuje – rodič je včas informován, pokud žák neprospívá, je vhodné se také aktivně zajímat
- Značky v Bakalářích: X = žák práci donesl, udělal

  X a hodnocení = žák práci napsal, udělal, donesl a ta je hodnocena slovně nebo procenty

  % - do Bakalářů lze nastavit hodnocení procenty

  U – žák se rozhodl práci neudělat

  N –žák práci nedělal – byla pro jiný ročník nebo z jiného důvodu

  A –žák chyběl

- Důležité hodnocené **písemné práce** (čtvrtletní, pololetní, závěrečné, tematické…) ze všech hlavních oborů jsou zakládány po celou dobu školní docházky žáka. Před ukončením školní docházky jsou žákovi předány.
- Hodnocení se nepřevádí na známky, převádí se pouze pololetní a závěrečné vysvědčení žáků 8. ročníku a pololetní vysvědčení žáků 9. ročníku z důvodu přihlášek na střední školy
- Kontrolní práce se žákům nedávají domů – rodiče mají možnost přijít se na ně podívat do školy, žák může případně hodnocenou práci rodičům vyfotit
- Průvodce píše každý týden týdenní zprávu a posílá ji rodičům nebo dává na web školy
- Dvakrát ročně žáci píší sebehodnocení – v pololetí a na konci roku